

Kalenda: Sehemu ya 4
Maandiko ya Mwezi Mpya

John Plunkett
Machi 15, 2014

Katika wiki kadhaa zilizopita tangu niliongea nawe mara ya mwisho juu ya mada hii, nakiri kwamba nimejikuta nikifadhaika sana wakati nilitafuta maelezo anuwai ya kihistoria na ya angani kuhusu suala la Kalenda Takatifu.

Nilifadhaika na nyakati tofauti kutoka kwa viongozi anuwai wa Kanisa la Mungu na washiriki na maoni na maoni yao tofauti.

Nilipokuwa nikiomba juu ya kuchanganyikiwa kwangu asubuhi moja, ilinjia kwamba huenda nilikuwa nikitumia njia nyingi sana kutafuta maoni ya wanadamu na sio wakati wa kutosha au juhudi kwenda kwa Chanzo cha ukweli wote.

Kwa hivyo, ingawa ninajua kuwa nilitaja mwishoni mwa Sehemu ya 3 kwamba wakati huu nitaingia kwenye maelezo ya maoni anuwai na njia anuwai za kuhesabu Miezi Mpya na Miaka Mpya, naamini kuwa wakati wetu wa leo ungetumika vizuri kudadisi katika Neno la Mungu kuona kile anachotuambia juu ya mada hii.

Katika utafiti wa leo, basi, ningependa kuchukua kitu cha marekebisho ya kozi ya katikati na kupitia maandiko anuwai ambayo hususan yanataja misemo miwili "Miezi Mpya" na "mwanzo wa miezi."

Wengi wenu ambao mnasikiliza leo mtajua maandiko haya mengi, kwa hivyo zingine zinaweza kuwa "kofia ya zamani" kwako. Lakini sio "kofia ya zamani" kwangu. Kwa kweli, ninaamini kwamba labda nimekuwa nikipuza maandiko haya kwa muda mrefu sana.

Ningependa kuanza na kuonekana kwa kwanza kabisa kwa neno la Kiingereza "Mwezi Mpya" katika Neno la Mungu. Kwa kushangaza ni mbali sana ndani ya "Kitabu." Wakati ulikuwa wakati wa Daudi, Yonathani na Sauli - takriban 1000 KK, ambayo ilikuwa (labda) miaka elfu tatu baada ya Mwanzo 1: 1:

I Samweli 20:

5 Naye Daudi akamwambia Yonathani, Tazama, kesho ni mwandamo wa mwezi, nami sitakosa kukaa pamoja na mfalme; lakini niruhusu niende nikajifiche shambani hata siku ya tatu jioni ”

18: Ndipo Yonathani akamwambia Daudi, Kesho ni mwezi mpya, nawe utakosekana, kwa sababu kiti chako kitakuwa wazi ”....

24 Basi Daudi akajificha shambani; na mwezi ulipofika, mfalme akaketi ili kula chakula.

Maneno ya Kiingereza "mwezi mpya" yametafsiriwa kama vile mara ishirini katika King James Version kutoka kwa neno la Kiebrania "chodesh" (Strong's 2320), ambayo pia inaonekana katika King James Version kama neno "mwezi" (mara 254) na " kila mwezi "(mara moja).

Neno "chodesh" linaonekana kwanza nyuma kwenye Mwanzo 7:11 wakati wa wakati wa Noa. Inatokana na kitenzi cha mizizi kinachohusiana sana "chadash" (Strong's 2318) ambayo, kwa kufurahisha, ilitafsiriwa katika King James Version kama "fanya upya" (mara 7) na "ukarabati" (mara 3).

Aya hizi tatu ambazo tumesoma tu katika Samweli 20 zinavutia sana kwa sababu zinakuja na swali kubwa sana - haswa kwa ndugu ambao wanasisitiza juu ya kuona kwa macho ya Miezi Mpya. Kwa kweli siko kukosoa au kubeza njia hiyo, kwa kweli; lakini hii kweli ni swali kubwa, halali:

Ikiwa miezi mpya inapaswa kuonekana kila wakati na haitahesabiwa kamwe, je! Daudi, Yonathani na Sauli walijuaje kabisa kwamba mwezi mpya ungekuja siku inayofuata?

Tafadhali kumbuka kuwa Daudi na Jonathan walisema, "Kesho ni mwezi mpya." Hakuna ifs, ands, buts au maybes! Angalia kuwa hawakusema, "Tunafikiria kuwa kesho inaweza kuwa mwezi mpya; lakini hatuna hakika kwa sababu hatujui ikiwa wakati wetu au hali ya hewa itakuwa sawa kwa kuona."

Pia, aya ya 24 inasema kwamba mwezi mpya ulikuja - dhahiri kwa wakati unaofaa, kulingana na matarajio yao.

Je! Hawa wanaume watatu walijua sheria za kalenda zilikuwa nini - haswa juu ya nyakati za Miezi Mpya? Tutazungumzia swali hili hivi karibuni.

Jambo lingine ambalo tunaweza kujifunza kutoka kwa aya hizi tatu ni katika kitengo kidogo cha "Je! Tunapaswa kuwekaje siku za Mwezi Mpya?" Kutoka kwa mafungu haya, tunaona kwamba Sauli alifanya chakula cha jioni maalum kuashiria siku za Mwezi Mpya. Je! Hii labda ni dalili ya kitu ambacho tunaweza kufanya pia? Labda! Hakuna amri maalum ambayo inatambia hivyo. Ni mfano wao tu; lakini inaonekana kwamba ilikuwa tukio la kawaida ambalo walifanya siku za Mwezi Mpya.

Sasa wacha tuendeleo kwenye aya inayofuata ya mwezi mpya - hii inayohusu mwanamke anayejulikana sana wa Shunemi:

II Wafalme 4:

22 Akamwita mumewe, akasema, Tafadhali, nitume mmoja wa vijana, na mmoja wa punda, nikimbilie kwa mtu wa Mungu, nirudi tena.

23 Akasema, Kwa nini utakwenda kwake leo? Si mwezi mpya, wala Sabato. ” Naye akasema, "Ni vizuri."

Mwanamke huyu alikuwa akimwuliza mumewe (labda sio muumini) kwamba alimtaka amsaidie kufanya mipango ya kwenda kutafuta msaada wa nabii Elisha, (anayetajwa hapa kama "mtu wa Mungu") kwa sababu mtoto wao alikuwa amekufa. Mume, kwa sababu fulani ambayo hatuambiwi, alikuwa bado hajajua.

Maana hapa, kutoka kwa maneno ya mumewe, ni kwamba mwanamke huyo Mshunami kawaida alimtembelea Elisha siku za Sabato na siku za Mwezi Mpya. Maneno ya mume inaweza kuwa dalili nyingine ya jinsi tunavyoweza kutumia sehemu ya siku za Mwezi Mpya - ambayo ni, na waziri wa Mungu - iwe kwa mtu au kwa njia yoyote inayowezekana, iwe kwa mtu, kupitia simu au kupitia mtandao. Hakuna amri halisi hapa; lakini kuna dalili kwamba mwanamke huyu alifanya hivi siku za Mwezi Mpya na vile vile siku za Sabato.

Mstari unaofuata wa Mwezi Mpya unamtaja tena Daudi ambaye, ingawa katika miaka yake ya juu kwa wakati huu, alikuwa bado akihusika katika upangaji wa hekalu jiwe jipya na katika mipango inayoendelea ya makuhani wa Haruni na Walawi wengine. Utunzaji wa siku za Mwezi Mpya ulijumuishwa katika mpango huu:

1 Mambo ya Nyakati 23:

27 Kwa maana kwa maneno ya mwisho ya Daudi Walawi walihesabiwa tangu umri wa miaka ishirini na zaidi.

28 Kwa sababu kazi yao ilikuwa kuwatumikia wana wa Haruni kwa ajili ya utumishi wa nyumba ya Yehova, katika nyua, na vyumba, na katika kutakasa vitu vyote vitakatifu, na kazi ya utumishi wa nyumba. ya Mungu...

31 na kumtolea Bwana dhabihu zote za kuteketezwa kwa sabato, na miezi mpya, na karamu zilizowekwa, kwa hesabu, kwa kadiri ya amri waliyoamriwa, daima mbele za Bwana.

Hapa tunasoma juu ya majukumu ya Walawi (pamoja na makuhani wa Haruni) yaliyosemwa na Daudi. Tafadhali angalia jinsi siku za Mwezi Mpya zimeorodheshwa sawa na Sabato za Mungu na siku za Sikukuu. Mara kwa mara tunapopitia maandiko ya "mwezi mpya", tutaona siku hizi tatu zikiwa zimepangwa pamoja. Ingawa ni kweli kwamba siku za Mwezi Mpya sio siku takatifu,

kwa kila siku, kama vile Sabato za kila wiki na Siku Takatifu za kila mwaka kama ilivyoorodheshwa kwenye Mambo ya Walawi 23, wala sio siku za kawaida tu. Wao ni mara kwa mara, alama wazi kama kitu maalum.

Tena swali linakuja: Je! Daudi alijua sheria zilikuwa nini juu ya wakati wa Miezi Mpya? Alikuwa mtaalam au mwenye mamlaka juu ya sheria na sheria za Mungu? Kweli ndio, hakika alikuwa! Tafadhali chukua wakati kusoma Zaburi ya 119 na kisha urudi na kuniambia kuwa Daudi hakuwa mtaalam wa Sheria Takatifu za Mungu.

Lakini hapa, wakati alikuwa akifanya mipango hii, Daudi hakuwa akitegemea bure maoni yake mwenyewe "ya kisasa" wakati alisema mambo haya. Tafadhali tafadhali angalia kifungu katika mstari wa 31: "kulingana na amri waliyoamriwa."

Swali: Waliamriwa lini? Waliamriwa na nani? Jibu: Vitu hivi viliamriwa Waisraeli zamani sana wakati wa Musa na BWANA katika Kutoka 12: 2, Hesabu 10:10 na 28:11, ambayo yote tutakuja hivi karibuni.

Kama Sabato za kila wiki na Sikukuu za kila mwaka, amri hii ya kushika siku za Mwezi Mpya haikuwa jambo geni ambalo Daudi alikuja nalo hapa. Alikuwa akimaanisha amri ambazo zilirudi wakati wa Musa.

Baada ya kifo cha Daudi, ufalme ulipitishwa kwa mtoto wake Sulemani. Kama vile Daudi alifanya mipango ya Hekalu na taratibu zake, kazi ya Sulemani ilikuwa kuweka mipango hiyo katika ukweli. Alipokuwa akifanya hivyo, alirudia umuhimu wa kuendelea kuadhimishwa kwa siku za Mwezi Mpya:

II Nyakati 2:

4 Tazama, najenga nyumba kwa jina la Bwana, Mungu wangu, ili kuiweka wakfu kwake, na kufukizia uvumba mzuri mbele zake, na kwa mikate ya wonyesho ya daima, na kwa sadaka za kuteketezwa asubuhi na jioni, siku za sabato; na juu ya miezi mpya, na kwa sikukuu za Bwana, Mungu wetu. Hii ni amri ya milele kwa Israeli.

Kwa mara nyingine tena, tunaona siku za Mwezi Mpya zimeorodheshwa sawa na Sabato za Mungu za kila wiki na Siku zake kuu za Sikukuu.

Wengine wamedokeza kwamba kutajwa kwa Mwezi Mpya kunamaanisha tu Mwezi Mpya wa saba kwenye Sikukuu ya Baragumu. Ninaamini kwamba maoni hayo hayana mantiki na hayana uwezekano wa kisarufi. Kwa nini Mungu anabainisha "Sikukuu" na kisha, bila maelezo zaidi, akachagua Sikukuu ya Baragumu?

Tafadhali kumbuka pia sentensi ya mwisho hapa: "Hii ni sheria milele kwa Israeli." Kuna uwezekano kwamba wahudumu wengi wa Kanisa la Mungu, pamoja na mimi mwenyewe, wamenukuu aya hii kwa miaka ili kudhibitisha kuwa Sabato za kila wiki na Siku Takatifu za kila mwaka bado zinahitajika kwa watu wa Israeli ya kisasa leo - Israeli wa mwili na wa kiroho. Lakini ni wangapi kati yetu waliosoma - au hata kupuuzwa kabisa - ujumuishaji wa kutajwa kwa siku za Mwezi Mpya? Nitainua mkono wangu kama mmoja wa wale wenye hatia! Nadhani kwamba, labda, sisi sote tumefanya hivyo.

Bado na Sulemani, sasa katika maisha yake ya baadaye, tafadhali ruka kwenye sura ya 8:

II Nyakati 8:

12 Ndipo Sulemani akamtotea Bwana dhabihu za kuteketezwa juu ya madhabahu ya Bwana, aliyoijenga mbele ya ukumbi.

13 hata siku kadha wa kadha, wakitoa kwa amri ya Musa, kwa sabato, na miezi mpya, na sikukuu, mara tatu kwa mwaka, na katika sikukuu ya mikate isiyotiwa chachu, na katika sikukuu ya majuma, na katika sikukuu za vibanda.

Lakini tena, kwa mara ya nne hapa, bado wakati wa utawala wa Sulemani, tunaona siku za Mwezi Mpya zilizoorodheshwa pamoja na Sabato za Mungu za kila wiki na Siku zake za Sikukuu za kila mwaka.

Tafadhali kumbuka kuwa matoleo yaliyoamriwa kwa siku hizi - pamoja na siku za Mwezi Mpya - hayakuwa amri mpya ya Sulemani au makuhani wa siku Zake; lakini waliamriwa na Mungu "kwa amri ya Musa." Tunasoma wapi juu ya hii kuamriwa Musa? Wacha tuangalie kwanza kwenye Hesabu 28:

Hesabu 28:

1 Bwana akanena na Musa, na kumwambia,

2: "Amuru wana wa Israeli, uwaambie, 'Matoleo yangu, na mkate wangu kwa dhabihu zangu za moto, kuwa harufu ya kupendeza kwangu, mtazingatia kunitolea mimi kwa majira yake

9: Na siku ya sabato wana-kondoo wawili wa mwaka wa kwanza wasio na doa, na sehemu mbili za kumi za unga kuwa sadaka ya unga, iliyochanganywa na mafuta, na sadaka yake ya kinywaji...

11 Na katika mwanzo wa miezi yenu mtamsongezea Bwana sadaka ya kuteketezwa; mafahali wadogo wawili, na kondoo mume mmoja, wana-kondoo saba wa mwaka wa kwanza wasio na doa ”’...

Neno la Kiebrania hapa la "mwanzoni mwa miezi yako" ni "Rosh Chodesh." Tutaangalia istilahi hii kwa undani zaidi baadaye; lakini inatosha kusema kwa sasa kwamba hii inahusu siku zote za Mwezi Mpya, sio tu ya saba ya mwaka kwenye Sikukuu ya Baragumu.

Karne mbili zilikuwa zimetiririka tangu utawala wa Sulemani kabla ya Miezi Mpya ilitajwa tena katika maandiko, wakati huu wakati wa Karne ya 7 KK wakati wa utawala wa Mfalme Hezekia wa Yuda, ambaye, tunaambiwa, alikuwa mfalme mzuri kwa kulinganishwa:

II Nyakati 31:

2 Na Hezekia akaweka zamu za makuhani na Walawi kwa zamu zao, kila mtu kwa kadiri ya utumishi wake, makuhani na Walawi kwa sadaka za kuteketezwa na kwa dhabihu za amani, ili kutumika, na kushukuru, na kusifu malangoni. ya hema za BWANA.

3a: Aliteua pia sehemu ya mali ya mfalme kwa sadaka za kuteketezwa, yaani, sadaka za kuteketezwa za asubuhi na jioni, na sadaka za kuteketezwa za sabato, na za mwezi mpya, na kwa sikukuu zilizowekwa...

Je! Hii ilituliwa kulingana na maoni ya Hezekia mwenyewe? Hapana!...

3b: ... kama ilivyoandikwa katika sheria ya BWANA.

Katika mageuzi ya haki ya Hezekia, urejesho wa utunzaji sahihi wa siku za Mwezi Mpya pamoja na zile za Sabato za kila wiki na Siku Takatifu za kila mwaka zilihesabiwa kati ya vipaumbele vyake vya juu zaidi.

"Kama ilivyoandikwa katika sheria ya BWANA" inatuelekeza tena kwa Hesabu 28, ambayo tumesoma tu.

Hii ni mara ya tano kuona siku za Mwezi Mpya zikijumuishwa pamoja na Sabato za kila wiki na mara ya nne ambazo tumeziona zikijumuishwa pamoja na siku za Sikukuu za Mungu za kila mwaka.

Sisi sote tunakubali kwamba lazima tuendeleo kutunza Sabato za Mungu za kila wiki na Siku zake Takatifu za kila mwaka; lakini kwa ushahidi ambao tumeona hadi sasa, tunaweza kuwa na haki kwa kuendelea kupuuza mahitaji ya kutunza siku za Mwezi Mpya?

Sasa tutaruka mbele karne nyingine mbili au zaidi kutoka wakati wa Hezekia hadi siku za baada ya uhamisho za Ezra na Nehemia. Tunajua kwamba Israeli ilikuwa imegawanyika katika "nyumba" mbili wakati wa Rehoboamu na Yeroboamu; pia kwamba nyumba ya kaskazini ya

Israeli ilikuwa imechukuliwa mateka na Ashuru na nyumba ya kusini ya Yuda ilikuwa imepelekwa uhamishoni Babeli. Wakati wa Ezra na Nehemia, Wayahudi wengi walikuwa wamerudi kutoka uhamishoni.

Je! Wayahudi walikuwa wameruhusiwa kushika Sabato za Mungu za kila wiki, Siku Takatifu za kila mwaka na siku za Mwezi Mpya wakati wa miaka yao sabini ya utumwa Babeli? Sina uhakika kwa 100%, ingawa kuna dalili kwamba, kwa kiwango kidogo, wanaweza kuwa. Walakini, jambo muhimu wakati huu katika historia yao ni kurudishwa kwa maadhimisho ya siku hizi baada ya kuachiliwa na kurudi kwa Yuda na Yerusalemu:

Ezra 3:

1: Na mwezi wa saba ulipofika {tafadhali angalia maelezo hayo}, na wana wa Israeli walikuwa mijini, watu wakakusanyika pamoja kama mtu mmoja huko Yerusalemu.

2a: Ndipo akasimama Yeshua mwana wa Yozadaki, na ndugu zake makuhani, na Zerubabeli mwana wa Shealtieli, na ndugu zake, wakajenga madhabahu ya Mungu wa Israeli, ili watoe sadaka za kuteketezwa juu yake...

Tena tunauliza swali: Je! Hii ilikuwa kulingana na amri mpya? Hapana!...

2b: ... kama ilivyoandikwa katika sheria ya Musa mtu wa Mungu....

4a: Walishika pia sikukuu ya vibanda, kama ilivyoandikwa, na wakatoa sadaka za kuteketezwa za kila siku kwa hesabu...

Tena, kulingana na amri mpya? Hapana!...

4b: kulingana na kawaida, kama wajibu wa kila siku unavyohitajika;

5 Na baadaye akatoa sadaka ya kuteketezwa ya sikuzote, na ya mwezi mpya, na ya sikukuu zote za BWANA zilizowekwa wakfu, na za kila mtu aliyemtolea BWANA sadaka ya hiari ...

Wakati wa marejesho haya ya utunzaji sahihi wa Siku Takatifu na siku za Mwezi Mpya ni ya kuvutia sana. Sasa wacha tuendelee katika aya ya 6 ::

6a: Tangu siku ya kwanza ya mwezi wa saba walianza kumtolea BWANA sadaka za kuteketezwa....

Watu wengine watachukua maandiko haya (kama vile wengine wengine) na watajaribu kuifanya iwe kana kwamba kutajwa kwa Miezi Mpya kila wakati kunarejelea Sikukuu ya Baragumu. Lakini tena, maoni kama hayo hayana mantiki kabisa na yanapingana kabisa na utafiti wa wasomi wengi wa Biblia na watoa maoni.

Siku ya kwanza ya mwezi wa saba imetajwa tu hapa kwa sababu urejesho huu ulitungwa Siku Takatifu na siku ya Mwezi Mpya wa Sikukuu ya Baragumu - siku ya kwanza ya mwezi mpya wa saba wa mwaka. Tafadhali kumbuka pia kutajwa kwa "mwezi mpya" kwa wingi katika aya ya 5. Miezi yote mpya. Sio moja tu kwa mwaka.

Sasa hebu tuendelee na kitabu cha Nehemia, ambapo tunapata kutaja kwetu ijayo kwa Miandamo ya Mwezi. Hapa, tunaona wahamishwa waliorudi kutoka Babeli wakifanya agano maalum na Mungu. Yaliyomo katika agano hili hayakuwa mapya. Yaliyomo ndani yake yalikuwa marudio ya ahadi za kutii amri za Mungu kama zilivyotolewa karne nyingi mapema na baba zao huko Sinai.

Agano hili maalum, la baada ya uhamisho lilifanywa baada ya kipindi cha kukiri dhambi zao, nyingi ambazo zilihusisha kupuuza amri hizo za Mungu ambazo zilipewa kupitia Musa. Wayahudi hawa ambao walikuwa wakitoka uhamishoni walijua vizuri kwa nini Mungu alikuwa amewachukua mateka. Kwa sababu ya kutotii kwao.

Katika sehemu ya kwanza ya sura ya 10, Nehemia anaandika majina yote ya watu waliosaini mkataba huu wa baada ya uhamisho. Wayahudi hawa waliweka majina yao na waliahidi hii Mungu kwamba hawatafanya dhambi zile zile tena; lakini kwamba wangeenda kumtii na

wangeshikilia yote waliyoahidi. Halafu katika aya ya 29, Nehemia anaandika yaliyomo kwenye agano lenyewe:

Nehemia 10:

29a: Walijiunganisha na ndugu zao, wakuu wao, na wakaingia katika laana, na katika kiapo (kwa kweli, ahadi inayojumuisha mara mbili} kutembea...

Kutembea katika nini? Kutembea katika kitu kipya kabisa? Kutembea katika seti mpya ya sheria ambazo zilitengenezwa hasa kwa wahamishwa hawa waliorudi? Hapana!

29b:... kutembea katika sheria ya Mungu, ambayo ilipewa na Musa mtumishi wa Mungu, na kuzishika na kuzifanya amri zote za BWANA Bwana wetu, na hukumu zake na amri zake...

Hiyo ni wazi kabisa. Lakini ni nini kilichojumuishwa katika hiyo? Mambo mengi; lakini tafadhali angalia haswa:

Mstari wa 33: Kwa mkate wa wonyesho, na kwa sadaka ya unga ya sikuzote, na kwa sadaka ya kuteketezwa ya sikuzote, za sabato, na za mwezi mpya, kwa sikukuu zilizowekwa, na kwa vitu vitakatifu, na kwa sadaka ya dhambi ya kufanya upatanisho. kwa Israeli, na kwa kazi yote ya nyumba ya Mungu wetu.

Huko tena! Imeorodheshwa hapo juu na Sabato za kila wiki na siku za Sikukuu za kila mwaka! Nadhani hii inakuwa kipaumbele!

Sasa, ingawa tunasonga mbele kwa mpangilio wa jadi wa Biblia - lakini tukirudi nyuma kwa wakati, wacha tuende kwa kitabu cha Zaburi. Hii ni aya inayojulikana sana ya Mwezi Mpya ambayo iliandikwa na mtu aliyeitwa Asafu ambaye alikuwa mwanamuziki na aliwahi chini ya Daudi:

Zaburi 81:

1 Mwimbieni Mungu nguvu zetu, Mpige kelele za furaha Mungu wa Yakobo.

2 Chukueni zaburi, mlete matari, kinubi kinachopendeza na kinanda.

3 Piga tarumbeta katika mwandamo wa mwezi, kwa wakati uliowekwa, katika siku yetu kuu ya sikukuu.

Nina hakika kwamba wengi wetu tutatambua hii kama asili ya moja ya nyimbo zetu tunazozipenda ambazo mara nyingi tunaimba kwenye Sikukuu ya Baragumu. Labda wengi wetu, tunaposoma aya hii, moja kwa moja tunafikiria peke yao Sikukuu ya Baragumu - mwezi mpya wa saba wa mwaka wa Mungu. Huu ni ushirika wa asili na wa kimantiki, kwa sababu ya kutajwa kwa "wakati uliowekwa" na "siku yetu kuu ya Sikukuu."

Lakini inaweza pia kutumika kwa miezi mingine mpya ya mwaka? Baragumu, kwa njia, zilipigwa kila siku ya Mwezi Mpya (Hesabu 10:10).

Neno linalotafsiriwa katika King James Version "katika wakati uliowekwa" ni ya kuvutia sana kutazama. Kifungu hiki cha maneno manne cha Kiingereza kimetafsiriwa kutoka kwa jina moja la Kiebrania "kehseh" (Strong's 3677). Andiko lingine pekee ambalo linajumuisha neno hili "kehseh" ni hili katika Mithali 7:

Mithali 7:

19: Maana mtu mzuri hayupo nyumbani, amekwenda safari ndefu.

20: Amechukua begi la pesa, na atarudi nyumbani siku iliyowekwa {yowm kehseh}.

Kama tu hatua ya kupendeza - suala la kando kuhusiana na Sikukuu ya Baragumu - ikiwa tungetaka kuhusianisha aya hizi mbili kutoka Mithali hadi Mfano wa Yesu wa Talanta katika Mathayo 25: 14-30 na Marko 13:34; na ikiwa mtu anayeendelea na safari anaashiria Yesu, basi "siku iliyowekwa" ya kurudi kwake inaweza kuashiria wakati wa Sikukuu ya Baragumu na kutimizwa kwake kwa kurudi kwa Yesu hapa duniani kutoka "safari yake ndefu".

Walakini, matoleo mengi ya Biblia (nilihesabu kumi na tatu!) Hutafsiri neno "kehseh" kama "mwezi kamili."

Kamusi zangu tatu za Kiebrania zinasema kwamba neno "kehseh" linatokana na kitenzi cha asili "kacah" (Strong's 3680) ambayo hutolewa katika King James Version kama: funika, funika, ficha, ficha, funga, vaa na vaa. Walakini, niliposoma maneno hayo saba, sina hakika jinsi watafsiri wa matoleo hayo kumi na tatu ya Biblia waliendeleza wazo la mwezi kamili kutoka kwa tafsiri hizi za maneno "kehseh" na "kacah."

Wakati nilisoma maneno haya saba yanayohusiana na mwezi, ikiwa ninafikiria mzunguko wa mwezi kama umefunikwa, umefichwa, umefungwa, umevaliwa au kufichwa, kwa maoni yangu, ni kama giza la mwezi mpya kuliko uangavu wa mwezi mzima.

Bado, kuwapa watafsiri wale kumi na moja faida ya shaka, ikiwa kweli kuna dokezo lililofichwa kwa miezi kamili katika neno hili ambalo siwezi kuona, basi aya hii inaweza pia kutumika kwa siku zingine za Sikukuu pamoja na Sikukuu ya Baragumu, wale ambao wangeanguka kwa miezi kamili. Hii itajumuisha Siku ya Kwanza ya Mikate Isiyotiwa Chachu ambayo, kama unavyojua, huanguka siku ya 15 ya mwezi wa kwanza na siku ya kwanza ya Sikukuu ya Vibanda, ambayo huanguka siku ya 15 ya mwezi wa saba.

Wacha tuendelee na tuangalie aya kadhaa za "Mwezi Mpya" katika kitabu cha Isaya:

Isaya 1:

13: Msilete tena matoleo ya bure; ubani ni chukizo kwangu; mwezi mpya na Sabato, mwito wa makusanyiko, siwezi kuachana nao; ni uovu, hata mkutano wa adhimu.

14 Miezi yenu mpya na karamu zenu zilizoamriwa roho yangu huchukia; ni shida kwangu; Nimechoka kuvumilia.

Tafadhali kumbuka tena orodha ya Miandamo ya Mwezi pamoja na zile za Sabato na Sikukuu. Lakini katika kesi hii, je! Ni kweli Sikukuu za Mungu?

Je! Mungu anatuambia nini hapa? Je! Anatuambia kwamba hataki watu wake washike Sikukuu zake, Sabato, huduma za kanisa au siku za Mwezi Mpya zaidi?

Mazingira yanafunua kwamba wakati wa huduma ya Isaya katika karne ya 8 KK baada ya nyumba ya kaskazini ya Israeli kuchukuliwa mateka na Waashuri, watu wa nyumba ya kusini ya Yuda walikuwa wakiasi sheria za Mungu, labda sawa na Njia ya Israeli ya kisasa ya kisasa inaasi leo.

Wengi walikuwa wakimpla Mungu midomo. Wengi leo wanatoa huduma kwa midomo kwa Mungu. Tunahitaji kuwa waangalifu katika kanisa la kweli la Mungu kwamba hatulipi tu kumtolea Mungu midomo. Maisha ya kila siku ya Wayahudi hao wakati huo yalikuwa katika utofauti mkubwa na ishara takatifu ya Sabato za Mungu, Sikukuu, huduma za ibada, sadaka na Miandamo ya Mwezi Mpya.

Labda walikuwa wakitunza siku hizi kwa kiwango fulani. Au labda walikuwa wakiweka matoleo yao ya kumwagilia maji. Au labda walikuwa na kitu kingine juu ya kile walichokuwa wakifanya siku hizo kwamba walikuwa wakifanya vibaya.

Angalia kuonekana mara mbili kwa neno "yako" katika aya ya 14. BWANA anaonekana akipungukia sana umiliki wa Miezi yao Mpya, Sikukuu zao zilizowekwa, Sabato zao, makusanyiko yao, uvumba wao, sadaka zao na matoleo yao. Ndio, Sabato zao, Sikukuu zao, Siku zao Takatifu, n.k. kinyume na maneno ya BWANA yaliyotajwa katika maandiko mengine mengi, "Sabato Zangu," "Sikukuu Zangu," "Siku Zangu Takatifu"; pia kama ilivyoandikwa au kusemwa na wengine, "Sikukuu za BWANA" na "Sabato za BWANA," nk.

Kwa nini tunaweza kufikia uamuzi huu? Kwa nini tufikirie hii? Kwa sababu mbili zinazowezezana, angalau:

Kwanza, kwa sababu Wayahudi hao walikuwa wakidai kuwa wanazishika siku za Mungu, wakati huo huo wakiishi mitindo mibaya, ya uzinzi na ya kuabudu sanamu ambayo ilikuwa machukizo kwa Mungu. Mbele za Mungu, mojawapo ya dhambi mbaya zaidi ambayo tunajua ni ile ya unafiki! Walijaribu kuonekana kana kwamba wanaishi kwa njia ya Mungu; lakini kwa kweli, walikuwa wakitembea upande mwingine.

Pili, kuna uwezekano kwamba wanaweza kuwa walikuwa wakishika siku hizi, sio tu kwa makosa, kumwagilia maji, na njia zilizoathiriwa na wapagani; lakini labda hata wakati mbaya. Nyakati ambazo zilijifaa zaidi kuliko Mungu!

"Haiwezekani" unasema? Lakini kwanini? Tunajua kwamba hii ndio hasa nyumba ya Israeli ilifanya chini ya Yeroboamu I na kile Wayahudi walifanya chini ya Hillel II kuanzia karne ya 4 BK na wameendelea kufanya hivyo hadi leo. Tunajua pia kwamba Wayahudi walikuwa wakitunza Pasaka kwa wakati usiofaa katika mwaka wa kusulubiwa kwa Yesu na bado wanafanya leo, na pia wakati wao mbaya wa Pentekoste.

Wacha tuache Isaya kwa dakika. Tutarudi kwake tena hivi karibuni; lakini ninataka kuruka maandiko kama hayo katika kitabu cha Hosea, nabii ambaye aliishi katika ufalme wa kaskazini wa Israeli chini ya Mfalme Yeroboamu II mwovu, karibu wakati huo huo kama Isaya (aliyeishi katika ufalme wa kusini wa Yuda):

Hosea 2:11:

"Pia nitakomesha furaha yake yote, siku zake za sikukuu, mwezi wake mpya, sabato zake, na karamu zake zote kuu"...

Hii ni sawa na andiko linalofanana na Isaya 1: 13-14. Tafadhali kumbuka kuwa Miandamo ya Mwezi Mpya imeorodheshwa tena na Sabato na Sikukuu. Pili, tafadhali angalia ujumuishaji wa kiwakilishi cha kumiliki, "yeye." Tena, hizi mwezi mpya, Sabato na sherehe kuu zilikuwa zake. Hawakuwa wa Mungu. Mstari wa 13 unatupatia uthibitisho zaidi wa ukweli huu:

13: "Nami nitamwadhibu siku za Mabaali, alizowafukizia uvumba, na kujipamba kwa pete na vito vyake, akawafuata wapenzi wake, na kunisahau, asema BWANA.

Hii ni sawa na kile Mungu alikuwa akilinganisha tabia zao tena kupitia Amosi, ambaye alikuwa nabii mwingine wa wakati huo wakati wa Isaya na Hosea. Amosi aliishi na kumtumikia Mungu katika ufalme wa kaskazini wa Israeli wakati wa utawala wa Mfalme Yeroboamu II mwovu:

Amosi 8:

4 Sikieni haya, enyi mnaumeza wahitaji, ili kuwatesa maskini wa nchi.

5: wakisema, "Je! Mwezi mpya utakwenda lini, ili tuweze kuuza nafaka? Na Sabato, ili tuweze kuweka ngano, tukipunguza efa ndogo, na shekeli kuwa kubwa, na kudanganya mizani kwa udanganyifu?

6 Ili tupate kununua maskini kwa fedha, na mhitaji kwa jozi ya viatu; ndio, na kuuza takataka za ngano? "

Nini kilikuwa kinafanyika hapa? Je! Hawa wafanyabiashara wasio waaminifu walikuwa wakitunza siku za Mwezi Mpya na Sabato ipasavyo? Au walikuwa wakiweka matoleo bandia yao, kama inavyopendekezwa katika maandiko ya Isaya na Hosea yaliyotajwa hapo juu?

Kuna uwezekano mbili. Ya kwanza ni kwamba aya hii maalum ya Mwezi Mpya inahusu Siku ya 7 ya Mwezi Mpya - Sikukuu ya Baragumu. Tunajua kwamba, zaidi ya Mwezi Mpya wa 7 wa mwaka, hizo kumi na moja sio Siku Takatifu ambazo zote kufanya kazi, kununua, kuuza na biashara ni marufuku na Mungu.

Uwezekano wa pili ni kwamba watu hawa walikuwa wameongeza sheria ya uwongo - yao isiyoamriwa na Mungu - sawa na Mila ya Wazee ambayo ililaaniwa mara kwa mara na Yesu wa kibinadamu.

Hata hivyo, ingawa Mungu, kupitia vivutio vyao, alisimamisha Israeli na Yuda kushika sherehe za kipagani na bandia za siku Zake maalum (angalau kwa muda mfupi), tunaweza kuwa na hakika kwamba hakutaka watu wake waache kabisa kushika Sabato za kweli, Siku Takatifu na siku za Mwezi Mpya. Hakika alitaka kuendelea kwao, kama inavyothibitishwa na maandiko mengi yafuatayo, pamoja na hii:

Isaya 66:

22: "Kwa maana kama vile mbingu mpya na dunia mpya, ambayo nitaifanya, itakaa mbele zangu, asema Bwana," ndivyo uzao wako na jina lako litakaa.

23 Na itakuwa, kuwa tangu mwezi mpya hadi mwingine, na tangu Sabato moja hadi nyingine, watu wote wenye mwili watakuja kuabudu mbele zangu, asema Bwana.

Mazingira ya mistari hii yanaonyesha kwamba wakati unaowekwa ni dhahiri katika siku zijazo katika Ufalme wa Mungu.

Ikiwa tunachukulia maneno halisi, tunaweza kusema kuwa, ikiwa utunzaji wa Sabato na Miandamo ya Mwezi utahitajika katika Ufalme wa Mungu wa siku za usoni, na kwamba pia zilihitaajika wakati wa Agano la Kale. zinatakiwa pia katika enzi ya kati, kwa maneno mengine katika enzi yetu ya Agano Jipya leo?

Wengine watasoma aya hii, hata hivyo, na hawataichukua halisi; lakini watasema kuwa, kwa maoni yao, inamaanisha tu kwamba, katika Ufalme, kutakuwa na wawakilishi wa mataifa yote ambao watakuja kwenye jumba la BWANA la Yerusalemu kila wakati - kutoka wiki moja hadi nyingine na kutoka mwezi mmoja hadi mwingine. Ingawa ni kweli kwamba neno la Kiebrania "chodesh" linaweza kumaanisha "mwezi mpya" na "mwezi," hoja hii haina maji mengi kwa sababu neno la Agano la Kale la Kiebrania kwa "wiki" daima "shabuwa" - kamwe "shabbath" kama ilivyo katika Isaya 66:23.

Sasa tunaendelea na aya kadhaa za "Mwezi Mpya" katika kitabu cha Ezekieli. Ezekieli alikuwa kuhani wa Haruni. Kitabu chake kiliandikwa wakati alipokuwa uhamishoni Babeli na Wayahudi. Katika sura ya 40 hadi 48 ya kitabu chake, aliongozwa kuelezea kwa kina hekalu, vifaa vyake na taratibu. Hekalu hilo lilipaswa kujengwa tena wakati fulani baadaye (yaani kutoka wakati wake wa kuandika) - dhahiri wakati wa Milenia:

Ezekieli 45:17:

Na itakuwa sehemu ya mkuu kutoa sadaka za kuteketezwa, na sadaka za unga, na sadaka za vinywaji, katika sikukuu, na miezi mpya, na sabato, katika sherehe zote za nyumba ya Israeli; atatayarisha sadaka ya dhambi. na sadaka ya unga, na sadaka ya kuteketezwa, na sadaka za amani, ili kufanya upatanisho kwa nyumba ya Israeli.

Tafadhali kumbuka tena ujumuishaji wa siku za Mwezi Mpya pamoja na Sabato za kila wiki, siku za Sikukuu na "maadhimisho" mengine.

Je! Hii inaweza kuwa maono ya mojawapo ya mahekalu ya Agano la Kale (yaani ya Sulemani au ya Zerubabeli) badala ya yale yajayo kujengwa katika Ufalme wa Mungu? Au inaweza kuwa ni maono ya Hekalu lililoboreshwa la Herode ambalo lilijengwa wakati wa uhai wa Yesu? Muktaadha unasema "Hapana." Maelezo ya hekalu hili (maelezo ambayo yalipewa Ezekieli katika maono ya kinabii) hayakutimizwa katika hekalu la Zerubabeli ambalo lilijengwa muda mfupi baada ya Wayahudi kurudi Yerusalemu kutoka uhamishoni kwa miaka sabini huko Babeli. Wala haikutimizwa katika hekalu lililopambwa sana ambalo lilikuwa likifanywa kazi na mafundi wa Herode wakati wa uhai wa Yesu wa kibinadamu. Badala yake, tafadhali soma kile tunachoambiwa nyuma katika Ezekieli 43. Unabii huu unatuonyesha kwamba hekalu hili - bado liko katika siku zetu zijazo - ni jambo la kipekee sana. Mahekalu yote yalikuwa maalum sana, kwa kweli; lakini hii itakuwa maalum sana. Angalia kile Bwana Mungu anasema juu yake:

Ezekieli 43:

4 Na utukufu wa Bwana ukaingia ndani ya nyumba (hekaluni) kwa njia ya lango lililoelekea mashariki.

5 Basi Roho akaniinua (Ezekieli), akaniingiza katika ua wa ndani; na tazama, utukufu wa Bwana ulijaza nyumba.

6 Nikamsikia akinena nami nikiwa nje ya nyumba; na yule mtu akasimama karibu nami.

7: Akaniambia, "Mwanadamu, mahali pa kiti changu cha enzi, na mahali pa nyayo za miguu yangu, nitakapokaa kati ya wana wa Israeli milele"...

Hekalu hili litakuwepo milele! Katika sura ya 46, Ezekieli anaelezea baadhi ya taratibu zilizoamriwa kwa hekalu hili zuri la baadaye:

Ezekieli 46:

1 Bwana MUNGU asema hivi; "Lango la ua wa ndani uelekeayo upande wa mashariki utafungwa siku sita za kazi; lakini siku ya Sabato itafunguliwa, na siku ya mwezi mpya itafunguliwa.

3: Vivyo hivyo watu wa nchi wataabudu mlangoni pa lango hili mbele za BWANA katika Sabato na katika mwezi mpya {N.B. wingi}.

4 Na hiyo sadaka ya kuteketezwa, ambayo mkuu atamtolea Bwana siku ya Sabato itakuwa wana-kondoo sita wakamilifu, na kondoo mume asiye na kasoro.

5 Na hiyo sadaka ya unga itakuwa efa kwa kondoo mume, na sadaka ya unga kwa wale wana - kondoo kama atakavyoweza kutoa, na hini ya mafuta kwa efa moja.

6 Na katika siku ya mwezi mpya itakuwa ng'ombe mchanga mchanga asiye na kasoro, na wana - kondoo sita, na kondoo mume; watakuwa wakamilifu.

Hapo tena, kama ilivyoelezwa katika aya ya 17 ya sura ya 45, katika hekalu hili zuri la siku za usoni, watu wa Mungu bado wataendelea kushika Miandamo ya Mwezi Mpya.

Huo ndio mwisho wa maandiko ishirini ya Agano la Kale "Mwezi Mpya". Tafadhali kumbuka, hata hivyo, kwamba pia kuna visa vingine 255 vya maneno "mwezi," "miezi" na "kila mwezi," pia yaliyotafsiriwa kutoka kwa jina hilo hilo la Kiebrania "chodesh," ambazo zingine zinaweza kuwa na umuhimu.

Katika Agano Jipya, kuna kuonekana mara moja tu kwa neno "mwezi mpya." Ninaamini kuwa ni muhimu na tutakuja kwake hivi karibuni. Lakini kabla hatujafanya hivyo, hebu turudi kwenye Agano la Kale na tuangalie mafungu machache yaliyo na neno "mwanzo wa miezi." Ya kwanza ni aya muhimu sana katika uamuzi wa kalenda ya Mungu:

Kutoka 12:

1 Bwana akanena na Musa na Haruni katika nchi ya Misri, akasema,

2: "Mwezi huu {chodesh} utakuwa kwako mwanzo wa miezi {rosh chodesh}: utakuwa mwezi wa kwanza {rishown chodesh} wa mwaka kwako."

Inaonekana kama BWANA ni aina ya kusukuma neno "chodesh" juu yetu mara kwa mara hapa.

Maandiko manne yanatuambia kuwa mwezi huu wa kwanza wa mwaka mtakatifu wa Mungu ulipewa jina "Abib," mzizi wake unamaanisha zabuni, mchanga au mpya.

Kutoka 13: 4:

Siku hii ilitoka kwa mwezi wa Abibu.

Kutoka 23:15:

Utashika sikukuu ya mikate isiyotiwa chachu.

Kutoka 34:18:

Shika sikukuu ya mkate usiotiwa chachu. Mtakula mikate isiyotiwa chachu kwa muda wa siku saba, kama nilivyowaamuru, wakati wa mwezi wa Abibu; kwa kuwa mlitoka katika mwezi wa Abibu.

Kumbukumbu la Torati 16:

1 Utunze mwezi wa Abibu, ukamfanyie Pasaka BWANA Mungu wako; kwa kuwa katika mwezi wa Abibu Bwana, Mungu wako, alikutoa Misri usiku.

Maandiko mawili yanatuambia kwamba jina lake la baadaye, baada ya uhamisho lilikuwa "Nisan" ambayo inamaanisha "kukimbia kwao":

Nehemia 2: 1:

Ikawa katika mwezi wa Nisani, katika mwaka wa ishirini wa mfalme Artashasta, divai ilikuwa mbele yake; nami nikachukua divai, nikampa mfalme

Esta 3: 7:

Katika mwezi wa kwanza, ndiyo mwezi wa Nisani, katika mwaka wa kumi na mbili wa Mfalme Ahasuero, walitupa Puri, ndio kura mbele ya Hamani siku kwa siku, na mwezi hadi mwezi, hata mwezi wa kumi na mbili, ndio , mwezi Adari.

Nyuma katika kitabu cha Hesabu, tunaona kwa mara ya kwanza "mwanzo wa miezi" - siku za Mwezi Mpya - zilizoordheshwa kando (N.B. sio mahali pa) Siku za Sikukuu ya Mungu:

Hesabu 10:10:

Pia katika siku ya furaha yako, na katika siku zako kuu {i.e. Siku za sikukuu na siku za kufunga}, na mwanzoni mwa miezi yenu {rosh chodesh}, mtapiga tarumbeta juu ya sadaka zenu za kuteketezwa, na juu ya dhabihu za sadaka zenu za amani; zitakuwa kumbukumbu yenu mbele za Mungu wenu; mimi ndimi BWANA, Mungu wenu.

Wasomi wengi wa Biblia na wafafanuzi wanakubali kwamba tarumbeta zilipigwa kila siku ya Mwezi Mpya; sio tu ya saba.

Maneno "katika mwanzo wa miezi yako" yametajwa pia katika Hesabu 28:11, ambayo tuliangazia mapema.

Sasa wacha tumalize somo la leo kwa andiko letu la pekee la Agano Jipya la "Mwezi Mpya" ambalo, kama wengi wenu mnajua, ni mojawapo ya maandiko ninayopenda zaidi. Haijalishi tofauti zetu au kutokubaliana ni nini, sisi sote tunahitaji kwenda kwa kile Mungu anatuambia hapa:

Wakolosai 2:16:

Basi, mtu awaye yote asihukumu juu yenu katika chakula au kinywaji, au kwa sababu ya sikukuu, au mwandamo wa mwezi, au sabato.

Hii tena inafunua sana kwa kuwa inaorodhesha siku za Mwezi Mpya pamoja na Siku Takatifu na Sabato; sio mahali pao.

Ikiwa, kama wengine wanavyodai, maandiko ya Mwezi Mpya hurejelea tu Sikukuu ya Baragumu, je! Paulo angeandika kwa busara (akibadilisha hapa) "kwa heshima ya siku takatifu, au Sikukuu ya Baragumu, au Siku za Sabato"?

Sikukuu ya Baragumu hakika ni Siku Takatifu muhimu. Lakini je! Ni muhimu zaidi kuliko hizo zingine kwamba ichaguliwe na kutajwa mara kwa mara kwa kutumia "jina la nambari" isiyo wazi, isiyo na maana ya "Mwezi Mpya"? Sidhani.

Lakini tumalize kusoma kwetu leo kwa kurudia tena ujumbe kuu wa kifungu hiki kidogo. Tafadhali usimruhusu mtu ye yote kukuhukumu bila haki kwa msimamo wako wa kibinafsi juu ya lini na vipi umechagua kuweka Siku Takatifu, siku za Mwezi Mpya na Mwaka Mpya - ambayo ni kweli, maadamu unajitahidi kuzishika kulingana kwa uelewa wako bora wa Neno la Mungu.

Wasikilizaji wengine au wasomaji wanaweza kusema, "Ndio, lakini sitii siku za Mwezi Mpya!" Kweli, iwe unafikiria au la, ndio, unafanya! - hiyo ni kudhani kuwa unaweka Siku Takatifu za Mungu hata kidogo. Kwa sababu, ikiwa unazishika siku Takatifu za Mungu kulingana na njia za kitamaduni na nyakati za Makanisa ya Mungu ya kawaida, basi unaziweka (kwa sehemu na isipokuwa chache) kulingana na Kalenda ya Rabbi ya Mahesabu ya Kiyahudi (CRC) pamoja na

kuahirishwa kwake na makosa mengine ambayo tulijadili mara ya mwisho katika Sehemu ya 3 ya safu hii.

Ikiwa unafurahi kuendelea kutunza Siku Takatifu kulingana na kalenda hiyo ya CRC, tafadhali endelea na ufanye hivyo; na usiruhusu mtu yeyote kwa haki awahukumu juu yake. Kwa hakika sitafanya hivyo.

Ikiwa unataka kuweka Siku Takatifu kulingana na Mwaka Mpya wa Mwezi mpya ambao huanza siku ya Kuungana (Mwezi wa Giza), au siku ya kwanza kamili kufuatia wakati wa Kuungana kwa Lunar, au kwa mwono wa kwanza uliohesabiwa au halisi wa Mwezi Mpya, Iwe ni kutoka Yerusalemu au kutoka eneo lako la nyumba, basi endelea na usiruhusu mtu yeyote ahukumu kwa uovu juu yake. Tena, hakika sitaweza.

Pia, ikiwa umechagua Mwezi Mpya wa Mwaka Mpya unaotokea karibu na Ikweta ya Mswidi, au ndio wa kwanza baada ya Ikweta ya Mswidi, au ndio wa kwanza baada ya shayiri ya Israeli kufikia kiwango fulani cha kukomaa, basi endelea usiruhusu mtu yeyote akuhukumu kwa dhuluma juu yake. Kwa hakika sitafanya hivyo.

Lakini, kinyume chake, ni muhimu kwamba mimi na wewe sio sisi tunaowahukumu ndugu zetu wengine bila haki ambao tunaweza kupingana nao juu ya mambo haya.

Baadhi yenu wanaweza kudai kwamba "ni rahisi sana" na kwamba "maandiko yako wazi kabisa" juu ya mambo haya. Naam, samahani; lakini sidhani hivyo! Na ninajua kwamba kuna ndugu wengine wengi waaminifu na wanaojali huko nje ambao hawana pia.

Labda kuna moja au zaidi ya "kutolewa maandiko" mahali pengine kwenye Biblia - mafungu ambayo "yangechochea" ukweli juu ya mambo haya na kuyafafanua kabisa kwetu sote. Ikiwa kuna andiko kama hilo, sijapata bado. Ikiwa unajua moja, tafadhali nijulishe na nitaipitisha kwa wasikilizaji na wasomaji wetu wote!

Lakini tafadhali, hebu tusigombane juu ya hili. Tunafikiri kwamba tuko kwenye njia sahihi katika mambo haya; lakini ikiwa hatukubaliani na ndugu wengine juu ya maelezo hayo, tusiingie kwenye ubishi wa bure, wa kushitakiana.

Ikiwa tutayajadili, wacha tufanye hivyo kwa mazungumzo ya amani, utulivu, na ya kirafiki.

Na mwishowe, wacha tupate vipaumbele vyetu sawa. Wacha tufanye kile Yesu alitumuru kurudia kufanya. Tupendane!